

Pekka Karjalainen

30.05.2022

Ympäristöministeriö

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntöne 03.05 2022 VN/724/2022

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi asumisneuvonnan tuesta vuosina 2023–2027

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toteaa, että kokeilulaki asumisneuvonnan tuesta vuosina 2023–2027 on tarpeellinen resursoidessaan ja kannustaessaan kuntia kehittämään asumisneuvontapalveluja sekä lisäämään asumisneuvonnan saatavuutta asunnon hallintamuodosta riippumatta. Hallituksen esityksen mukainen tuki tulisi myös parantamaan asumisneuvontapalvelujen vaikuttavuutta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen näkemyksen mukaan erityistä huomiota tulisi kiinnittää (1) kunnallisen asumisneuvonnan ja hyvinvointialueiden järjestämän sosiaalihuollon suhteeseen sekä (2) monitoimijaisen yhteistyön tarpeeseen, jotta kunnissa saadaan rakennettua hyvinvointialueiden, järjestöjen ja yksityisten toimijoiden kesken parhaat mahdolliset asumisneuvontaratkaisut. (3) Asumisneuvontaratkaisujen sisällöt on mahdollista rakentaa toimintamalleiksi, jotka sisältävät tuen tarpeen tunnistamisen välineet tai mittarit sekä palveluohjauskäytännöt ja toiminnan arvioimiseksi koottava kansallinen tietopohja ja sen ylläpitäjä.

Kuntien kautta rahoitettavan asumisneuvonnan yhteys hyvinvointialueiden sosiaalihuoltoon tulee varmistaa, sillä (4 §) osin hyväksyttäviin kustannuksiin sisältyy toimintoja, joita voidaan jo toteuttaa sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaisena tuettuna asumisena. Tämä päällekkäisyyden mahdollisuus mainitaankin hallituksen esityksessä. Lisäksi aikuissosiaalityöhön voi jo sisältyä orientaatioltaan asumisneuvontaa laajempaa asumissosiaalista työtä, jolla on kytkennät muihin sosiaali- ja terveyspalveluihin.

Käytännössä voi olla haastavaa tuottaa asumisneuvontaa esitetyn kaltaisella laajalla tulokulmalla, jossa avustettava asumisneuvontapalvelu koskee kaikkia asukkaita riippumatta siitä, omistaako asunnon yksityinen vai julkinen taho tai millä perusteella asukas hallitsee asuntoa (3 §). Myönteistä esityksessä on, että se mahdollistaa eri toimijoiden tuottaman asumisneuvonnan kokeilun sekä erityisryhmille (3 §) suunnatun ja erityisosaamista edellyttävän asumisneuvonnan järjestämisen.

Pekka Karjalainen

30.05.2022

Hallituksen esityksessä kunnille myönnettäisiin avustusta asumisneuvontapalvelun tuottamiseen, laajentamiseen ja kehittämiseen (3 §). ARAn tehtäväksi jäisi kuntien tukeminen tässä tehtävässä, mutta esityksessä ei juurikaan avata vaatimuksia kehittämistyölle. Laajasta kohderyhmästä johtuen asumisneuvontaratkaisuihin on suositeltavaa kehittää toimintamallit ydinelementteineen. Ne voivat sisältää paikallaisia tai asiakasryhmäkohtaisia adaptaatioratkaisuja. Lisäksi niihin on sisällytettävä tuen tarpeen tunnistamisen välineet, ohjaukset ja sovitut palvelupolut.

Kytkemällä työ olemassa oleviin palveluihin ja rakentuviin hyvinvointialueiden palvelukokonaisuuksiin voidaan varmistaa asumisneuvontapalvelun saatavuus, yhdenvertaisuus ja mahdollisimman hyvä vaikuttavuus. Myös erilaisia epäsuoria vaikutuksia tulee arvioida.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Johtaja

Tiina Laatikainen